

LP č.1: FILTRACE A KRYSTALIZACE

Autor: Mgr. Stanislava Bubíková

Datum (období) tvorby: 29. 5. 2012

Ročník: osmý

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda / Chemie / Směsi

Anotace:

Žáci vypočítají složení roztoku. Připraví prakticky roztok daného složení. Prakticky provedou oddělování složek směsi o známém složení.

Téma: Filtrace a krystalizace

Úkol 1: Rozdělte směs písku a skalice modré

Pomůcky: ochranné pomůcky (plášť, brýle), nůžky + další pomůcky (vypsát podle postupu a nákresu)

Postup:

- V třecí misce rozetřete určené množství skalice modré /1 - 2g/.
- V kádince smíchejte 1 malou lžičku písku a rozetřenou skalici, doplňte 100 ml destilované vody.
- Připravte aparaturu na filtraci. Směs přefiltrujte do kádinky.

Obr. č. 1: Třecí miska s tloučkem [2] dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mortar_and_pestle-laboratory.jpg

Obr. č. 2: Skalice modrá [3] dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1.copper_sulphate.jpg

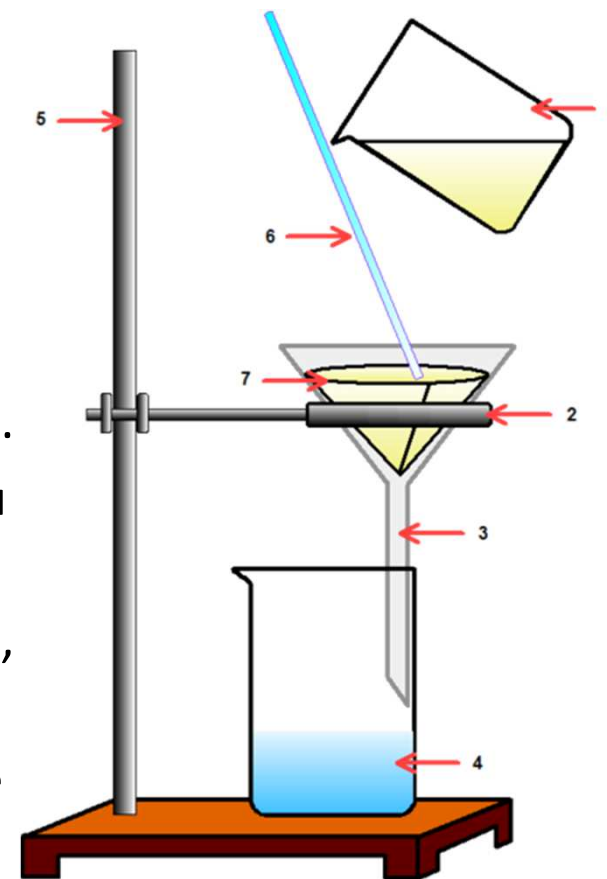

Nákres: *nakreslete a popište filtrační aparaturu*

Pozorování: *stručný popis pozorovaného děje*

Otázky k úkolu č. 1:

- Napište chemický název a vzorec skalice modré.
- Vypočítejte/zjistěte molární hmotnost skalice modré.
- Vypočítejte procentové složení připraveného roztoku skalice modré.
- Uveďte typ heterogenní směsi (skalice, písek + voda), jejíž části oddělíme filtrací.
- Která látka je obsažena ve filtračním koláči a která ve filtrátu?

Obr. č. 3: Filtrace [4] dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Filtracia.png>

Závěr: *zhodnocení pokusu, porovnání teoretických výsledků s praktickým zjištěním*

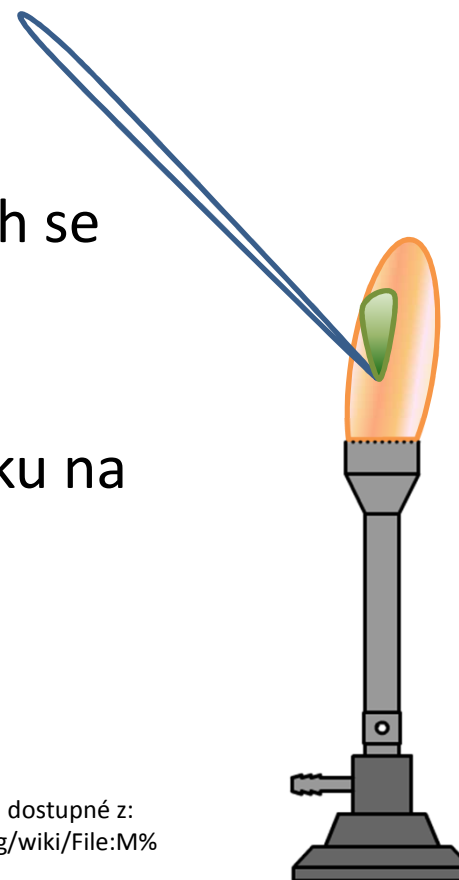
Úkol 2: Krystalizace skalice modré

Pomůcky: *ochranné pomůcky (plášť, brýle) + další pomůcky (vypsát podle postupu a nákresu)*

Postup:

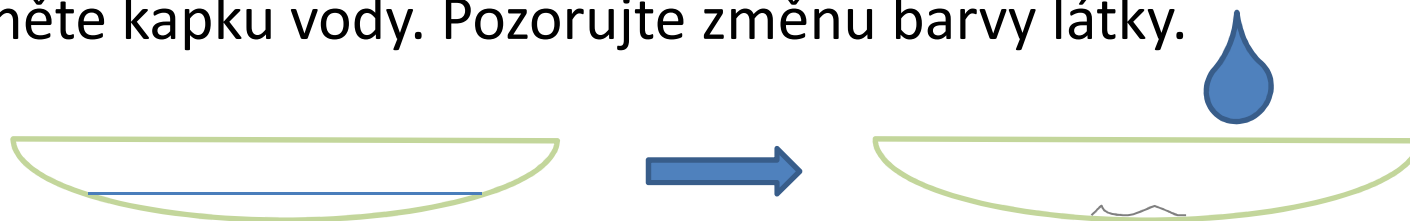
- Filtrát v kádince umístěte na varný kruh se sítkou a opatrně zahřívajte. (Z roztoku odpařte asi $\frac{1}{2}$ vody.)
- Ze zahuštěného roztoku odeberte kapku na skleněné tyčince/platinovém drátku a vložte do plamene kahanu.
- Pozorujte barvu plamene.

Obr. č. 4: Kahan (upraveno) [5] dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:M%C3%A9ker_burner.png

Postup (pokračování):

- d) Část zahuštěného roztoku (asi 1 ml) odpařte dosucha na hodinovém skle.
- e) Ke vzniklé bezvodé soli, která má odlišnou barvu než skalice, přikápněte kapku vody. Pozorujte změnu barvy látky.

- f) Zbývající roztok nechte v kádince volně krystalizovat do další hodiny.

Obr. č. 5: Roztok ponechaný k volné krystalizaci [6] dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:2bechers.jpg>

Nákres: *nakreslete a popište aparaturu ke krystalizaci*

Pozorování: *stručný popis pozorovaného děje*

Otázky k úkolu č. 2:

- Uvedte typ směsi (skalice + voda), jejíž části oddělíme krystalizací.
- V jaké krystalové soustavě krystaluje skalice modrá?
- Jakou barvou barví plamen měďnaté kationty?

Závěr: *zhodnocení pokusu, porovnání teoretických výsledků s praktickým zjištěním*

Obr. č. 6: Skalice modrá [7] dostupné z:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Copper_sulfate.jpg

Zdroje

1. BENEŠ, Pavel, Václav PUMPR a Jiří BANÝR. *Základy chemie pro 2. stupeň základní školy, nižší ročníky víceletých gymnázií a střední školy*. 3. vyd. Praha: Fortuna, 2000, 143 s. ISBN 80-716-8720-0 .
2. Mortar_and_pestle-laboratory.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mortar_and_pestle-laboratory.jpg
3. 1.copper_sulphate.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:1.copper_sulphate.jpg
4. Filtracia.png. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Filtracia.png>
5. M%C3%A9ker_burner.png. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:M%C3%A9ker_burner.png
6. 2bechers.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:2bechers.jpg>
7. Copper_sulfate.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2004 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Copper_sulfate.jpg